

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAPOSŁJAVANJU I OSIGURANJU ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI

Član 1.

U Zakonu o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti („Službeni glasnik RS”, br. 36/09 i 88/10), član 12. menja se i glasi:

„Član 12.

Upravni odbor upravlja radom Nacionalne službe.

Upravni odbor Nacionalne službe ima sedam članova.

Predsednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrešava Vlada, i to:

1. četiri člana, uključujući i predsednika, na predlog ministra nadležnog za poslove zapošljavanja;

2. tri člana na predlog Socijalno – ekonomskog saveta za Republiku Srbiju.

Članovi Upravnog odbora, uključujući i predsednika Upravnog odbora, imenuju se na period od četiri godine.

Upravni odbor odlučuje većinom glasova ukupnog broja svojih članova.

Način rada, ovlašćenja i odgovornosti članova Upravnog odbora, kao i druga pitanja od značaja za rad Upravnog odbora, uređuju se statutom Nacionalne službe.”

Član 2.

U članu 18. posle stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4. koji glase:

„Nacionalna služba je dužna da obezbedi i organizuje program uvođenja u posao zaposlenog i stručno usavršavanje i osposobljavanje zaposlenih, kao i proveru stručne osposobljenosti zaposlenih.

Nacionalna služba opštim aktom bliže uređuje postupak, sadržaj i program stručnog usavršavanja i osposobljavanja zaposlenih i uvođenja u posao zaposlenog.”

Član 3.

U članu 43. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Druge mere aktivne politike zapošljavanja usmerene ka zapošljavanju lica iz stava 1. tačka 8. ovog člana mogu se kreirati na godišnjem nivou Akcionim planom, u zavisnosti od potreba tržišta rada.”

Dosadašnji stav 2. koji postaje stav 3. menja se i glasi:

„Nacionalna služba opštim aktom bliže uređuje kriterijume, način i druga pitanja od značaja za sprovođenje mera aktivne politike zapošljavanja.”

Član 4.

U članu 44. stav 4. reči: „materijalno obezbeđenje” zamenjuju se rečima: „novčanu socijalnu pomoć”.

Član 5.

U članu 53. stav 3. posle reči: „pravo na obavezne udžbenike i troškove prevoza” dodaju se zapeta i reči: „kao i pravo na novčanu pomoć u zavisnosti od mere, na način i”, a posle reči: „u visini utvrđenoj” dodaju se reči: „opštim aktom Nacionalne službe i”.

Član 6.

U članu 58. stav 2. briše se.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 2.

Član 7.

U članu 67. stav 1. tačka 1. podtačka 1) reči: „u procesu racionalizacije, restrukturiranja i pripreme za privatizaciju” brišu se.

Posle stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Nezaposleni kome je radni odnos, odnosno osiguranje prestalo njegovom voljom ili krivicom, odnosno ako je radni odnos prestao svojevolumnim opredeljivanjem za otpremninu, novčanu naknadu ili posebnu novčanu naknadu po odluci Vlade o utvrđivanju programa rešavanja viška zaposlenih, u većem iznosu od visine otpremnine utvrđene Zakonom o radu, može ostvariti pravo na novčanu naknadu ako ponovo ispuni uslove iz člana 66. ovog zakona.”

Član 8.

Član 69. menja se i glasi:

„Član 69.

„Osnovica za utvrđivanje visine novčane naknade jeste prosečna zarada, odnosno plata ili naknada zarade, odnosno naknada plate koja je nezaposlenom isplaćena u skladu sa zakonom u poslednjih 12 meseci koji prethode mesecu u kojem je prestalo osiguranje.

Ako zarada nije isplaćena ili je isplaćena u iznosu nižem od osnovice na koju je obračunat doprinos, osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade čini osnovica na koju je obračunat doprinos za obavezno osiguranje za slučaj nezaposlenosti i za koju je podneta pojedinačna poreska prijava nadležnom organu, u skladu sa zakonom.

Ako nezaposlenom u periodu iz stava 1. ovog člana nije obračunat doprinos za obavezno osiguranje za slučaj nezaposlenosti i nije podneta pojedinačna poreska prijava nadležnom organu u skladu sa zakonom, visina novčane naknade utvrđuje se u najnižem iznosu, u skladu sa zakonom.”

Član 9.

U članu 70. posle stava 2. dodaje se stav 3. koji glasi:

„Novčana naknada iz stava 2. ovog člana određuje se na osnovu minimalne cene rada, utvrđene u skladu sa propisima o radu, za mesec u kojem se vrši isplata – na osnovu broja radnih časova za mesec za koji se vrši isplata novčane naknade.”

Član 10.

U članu 72. posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Ispunjenost uslova za ostvarivanje prava na penziju, po osnovu staža osiguranja, nezaposleni dokazuje pojedinačnim aktom organizacije nadležne za penzijsko i invalidsko osiguranje.”

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 11.

U članu 75. stav 1. tačka 3. posle reči: „zatvora,” dodaju se reči: „trajanja pritvora,”.

Član 12.

Posle člana 80. dodaje se novi član 80a, koji glasi:

„Član 80a

Nezaposleni kome je izvršena isplata novčane naknade na koju nije imao pravo, dužan je da Nacionalnoj službi vrati primljene iznose.

Pravosnažno, odnosno konačno rešenje Nacionalne službe kojim se nezaposleni obavezuje da vrati primljene iznose iz stava 1. ovog člana je izvršna isprava u skladu sa zakonom kojim je uređen postupak izvršenja i obezbeđenja.

Nacionalna služba ima pravo na povrat uplaćenog doprinosa za penzijsko i invalidsko i zdravstveno osiguranje, u skladu sa zakonom.”

Član 13.

U članu 83. posle tačke 3. dodaju se tačka i zapeta i tačka 4. koja glasi:

„4. licu privremeno sprečenom za rad, saglasno drugim opravdanim razlozima u skladu sa opštim aktom Nacionalne službe”.

Član 14.

U članu 85. stav 2. reči: „i važeću radnu dozvolu” brišu se.

Član 15.

U članu 92. stav 3. menja se i glasi:

„Podaci iz stava 1. ovog člana preuzimaju se iz jedinstvene baze Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja.”

Član 16.

Posle člana 98. dodaje se novi član 98a, koji glasi:

„Član 98a

Agencija u postupku posredovanja za zapošljavanje u inostranstvu snosi odgovornost prema licima koja se zapošljavaju u inostranstvu za zakonitost njihovog zapošljavanja i za uslove rada koji moraju odgovarati zakonodavstvu zemlje u kojoj posreduju.

Agencija je odgovorna prema licima kojima je posredovala za zapošljavanje u inostranstvu u slučajevima kada dođe do njihovog prevremenog povratka iz zemlje u koju su upućena na rad, bez volje i krivice lica, kao i za nastalu štetu koju lica pretrpe, a koja je uzrokovana pogrešnim informacijama o bitnim elementima uslova života i rada u zemlji u koju su lica upućena na rad.”

Član 17.

U članu 103. stav 1. posle tačke 5. dodaju se tačka i zapeta i tačka 6. koja glasi:

„6. obavlja poslove posredovanja za zapošljavanje u inostranstvu suprotno članu 98a stav 2.”

Član 18.

Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarila prava u skladu sa propisima i opštim aktima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, ostvaruju prava u obimu i na način utvrđen tim propisima i opštim aktima.

Postupci započeti pre stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti („Službeni glasnik RS”, br. 36/09 i 88/10).

Član 19.

Nacionalna služba uskladiće opšta akta sa ovim zakonom u roku od tri meseca od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 20.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona kojim se uređuje zapošljavanje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti sadržan je u članu 97. tačka 8. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija, pored ostalog, uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti zapošljavanja.

II. Razlozi za donošenje zakona

Osnovni razlog za donošenje ovog zakona jeste detaljnije uređivanje pojedinih pitanja u cilju efikasnijeg sprovođenja propisa u praksi. Predloženim izmenama i dopunama Zakona doprinosi se sprovođenju aktivnosti za reorganizaciju Nacionalne službe za zapošljavanje i redizajn aktivnih mera zapošljavanja, odnosno daje se mogućnost za kreiranje novih mera i programa u zavisnosti od potreba lokalnih tržišta rada.

U cilju racionalizacije, kao i mera štednje odnosno smanjenja troškova na svim nivoima, predloženo je smanjenje broja članova Upravnog odbora Nacionalne službe za zapošljavanje sa sadašnjih devet na sedam članova. Pored toga, u cilju unapređenja rada Nacionalne službe za zapošljavanje i povećanja učinka savetnika predlažu se izmene koje treba da doprinesu uspostavljanju sistema kontinuiranog podizanja kapaciteta rada zaposlenih u Nacionalnoj službi za zapošljavanje, a radi podizanja kvaliteta usluge poslodavcima i nezaposlenim licima.

Dalje, imajući u vidu nepovoljnu situaciju na tržištu rada u Republici Srbiji, kao i veliki broj nezaposlenih lica, a pre svega lica koja pripadaju različitim kategorijama teže zapošljivih lica, potrebno je omogućiti da se, Akcionim planom zapošljavanja koji Vlada donosi na godišnjem nivou, predlažu nove mere i programi u skladu sa potrebama lokalnog tržišta rada i na osnovu analize efekata prethodno sprovedenih mera. Na taj način predloženim izmenama se unapređuje proces kreiranja mera i programa aktivne politike zapošljavanja boljom analizom i korišćenjem postojećih podataka, što su sve aktivnosti koje se sprovode uz podršku Svetske banke.

Predlogom zakona je potrebno detaljnije urediti uslove za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti određenih kategorija nezaposlenih lica (npr. višak zaposlenih, zaposleni kojima je radni odnos prestao njihovom voljom ili krivicom) i ujedno sprečiti zloupotrebe prilikom primene Zakona u praksi.

Predloženim izmenama, obaveza vođenja evidencije obveznika doprinosa za slučaj nezaposlenosti će se voditi na osnovu podataka koji se preuzimaju iz Centralnog registra. Zakonom o Centralnom registru obaveznog socijalnog osiguranja („Službeni glasnik RS”, br. 30/10 i 44/14), propisano je, da se u Jedinstvenu bazu Centralnog registra unose podaci o osiguraniku, osiguranju i obvezniku plaćanja doprinosa, a Nacionalna služba za zapošljavanje, kao organizacija obaveznog socijalnog osiguranja jedan je od korisnika podataka unetih u Centralni registar, odnosno iz istog preuzima podatke o obveznicima uplate doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti.

U odnosu na postojeći način uređenja obaveza i odgovornosti agencije za zapošljavanje, potrebno je detaljnije precizirati obaveze i odgovornosti u smislu odgovornosti prema licima kojima su posredovale za zapošljavanje u inostranstvu, a naročito u slučajevima kada dođe do njihovog prevremenog povratka iz zemlje u koju su upućena na rad, kao i za nastalu štetu koju zaposleni pretrpi, a koja je uzrokovana

pogrešnim informacijama o bitnim elementima uslova života i rada u zemlji u koju je lice upućeno na rad.

III. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinačnih rešenja

Članom 1. menja se postojeći član 12. kojom je uređen sastav Upravnog odbora. Ministarstvo nadležno za poslove zapošljavanja, u skladu sa Zakonom vrši nadzor nad radom Nacionalne službe. Predlogom zakona je utvrđen sastav Upravnog odbora, kao i imenovanje i razrešavanje predsednika i članova Upravnog odbora. Smanjuje se broj članova Upravnog odbora sa sadašnjih devet na sedam, u cilju racionalizacije. Tri člana predlaže Socijalno – ekonomski savet, a četiri člana predlaže ministar nadležan za poslove zapošljavanja, uključujući i predsednika.

Članom 2. Predloga zakona omogućava se jednoobrazno i efikasnije obavljanje poslova zapošljavanja. Zaposleni je dužan da se stalno usavršava radi uspešnijeg ostvarivanja i unapređivanja obavljanja poslova zapošljavanja, kao i sticanja kompetencija potrebnih za rad, u skladu sa opštim principima i standardima. Nacionalna služba će opštim aktom utvrditi oblike stručnog usavršavanja, prioritete oblasti za stručno usavršavanje, programe i način organizovanja stalnog stručnog usavršavanja i dr. Dopuna člana 18. Zakona je i rezultat aktivnosti otpočetih na reorganizaciji rada i unapređenju učinka usluga i mera Nacionalne službe za zapošljavanje koje se sprovede uz podršku Svetske banke.

Članom 3. Predloga zakona omogućava se fleksibilnije kreiranje mera aktivne politike zapošljavanja u zavisnosti od potreba tržišta rada, s obzirom da se mere aktivne politike zapošljavanja kreiraju Nacionalnim akcionim planom zapošljavanja. Takođe, navedena izmena je neophodna kako bi se unapredio proces kreiranja mera i programa aktivne politike zapošljavanja, korišćenjem podataka o efektima sprovedenih mera. Naime, potrebno je da se mere, na osnovu rezultata analize o njihovim efektima, redovno menjaju, unapređuju i po potrebi uvode nove, a sve u cilju efikasnijeg i efektivnijeg korišćenja ograničenih sredstava koja se izdvajaju za mere aktivne politike zapošljavanja. Osim navedenog, za razliku od dosadašnjeg zakonskog rešenja omogućava se Nacionalnoj službi da pored kriterijuma i načina sprovođenja mera aktivne politike zapošljavanja, uredi i deo koji se odnosi na druga pitanja za sprovođenje mera aktivne politike zapošljavanja, pre svega troškove mera. Druga pitanja od značaja za sprovođenje mera aktivne politike zapošljavanja podrazumevaju pre svega troškove mera aktivne politike zapošljavanja, odnosno sredstva koja su potrebna da bi se mere aktivne politike zapošljavanja mogle sprovesti, a koje su predviđene Nacionalnim akcionim planom zapošljavanja za svaku kalendarsku godinu. Troškovi mera aktivne politike zapošljavanja su sredstva koja su potrebna da bi se mera aktivne politike zapošljavanja mogla realizovati.

Vrsta troškova se utvrđuje napred navedenim Nacionalnim akcionim planom zapošljavanja i Pravilnikom o načinu i kriterijumima za sprovođenje mera aktivne politike zapošljavanja, opštim aktom Nacionalne službe za zapošljavanje.

Primeru radi, kod mera aktivne politike zapošljavanja – Dodatno obrazovanje i obuka – pod troškovima se podrazumeva novčana pomoć, troškovi osiguranja za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti i troškovi prevoza na koju imaju pravo nezaposleni polaznici obuke, nezaposleni uključeni u stručnu praksu, troškovi organizovanja obuke za tržište rada koji se plaćaju izvođaču obuke ili poslodavcu ukoliko se obuka sprovodi na zahtev poslodavca, pod uslovima propisanim zakonom. Naknadu troškova zarade uključenih u program sticanje praktičnih znanja.

Kod mere aktivne politike zapošljavanja – Javni radovi – pod troškovima se podrazumevaju troškovi zarade lica angažovanih na javnom radu, troškovi sprovođenja javnog rada i troškovi prevoza za angažovana lica.

Kod mera aktivne politike zapošljavanja osoba sa invaliditetom pod troškovima se podrazumevaju troškovi refundacije zarade licu koga poslodavac koji je zaposlio nezaposlenu osobu sa invaliditetom angažuje u cilju pružanja podrške na radnom mestu osobi sa invaliditetom, radna asistencija.

Visinu ovih troškova i vremenski period za koji se vrše isplate utvrđuje Nacionalna služba za zapošljavanje programom rada. Vlada daje saglasnost na program rada Nacionalne službe za zapošljavanje. Visina troškova uslovljena je pre svega raspoloživim sredstvima u finansijskom planu Nacionalne službe za zapošljavanje za svaku kalendarsku godinu, kao i planiranim obuhvatom nezaposlenih pojedinim vrstama mera aktivne politike zapošljavanja.

Članom 4. Predloga zakona je izvršeno usklađivanje pojmova sa Zakonom o socijalnoj zaštiti.

Članom 5. Predloga zakona, kao jedno od prava za vreme trajanja mera dodatnog obrazovanja i obuke, pored troškova udžbenika i prevoza, predlaže se i novčana pomoć, koju bi Nacionalna služba isplaćivala nezaposlenom, na ime pokrivanja troškova koje lice ima za vreme osposobljavanja, odnosno obučavanja, kako bi nezaposleni bio motivisan za uključivanje i aktivno učešće na programu. Dodatno obrazovanje i obuka podrazumevaju niz mera koje imaju za cilj osposobljavanje za samostalan rad u struci nezaposlenih lica, stručnu praksu, različite vrste obuka i slično. U zavisnosti od vrste programa i nivoa obrazovanja nezaposlenog, programi obučavanja traju i do šest meseci, a programi osposobljavanja za samostalan rad u struci i do dve godine. Programi se realizuju u realnom radnom okruženju kod poslodavca i najčešće podrazumevaju sticanje praktičnih znanja i radno angažovanje u punom radnom vremenu. Pravo na novčanu pomoć u interesu je kako nezaposlenog, tako i poslodavca. Krajnji efekat je da će više lica biti kvalitetnije obučeno, te da će se lakše uključivati u proces rada prilikom zapošljavanja.

Članom 6. Predloga zakona briše se član 58. stav 2. Zakona, odnosno omogućava se sprovođenje javnih radova kao mere aktivne politike zapošljavanja i zaključivanjem drugih ugovora, u skladu sa propisima iz oblasti rada i javnim konkursom. Naime, potrebno je poboljšati obuhvat lica koja će biti uključena u program javnih radova.

Članom 7. uređuju se uslovi za ponovno ostvarivanje prava na novčanu naknadu za osiguranje za slučaj nezaposlenosti (u daljem tekstu: novčana naknada) i ujedno se sprečavaju do sada uočene zloupotrebe u primeni člana 67. Zakona. Imajući u vidu da je Zakonom o privatizaciji predviđeno da se proces privatizacije okonča do 31. decembra 2015. godine, te da će usled ovog procesa velikom broju zaposlenih prestati radni odnos po osnovu viška zaposlenih, potrebno je hitno precizirati odredbe ovog zakona koje se odnose na ostvarivanje prava na novčanu naknadu. Naime, lica kojima je radni odnos prestao uz isplatu novčane naknade, odnosno otpremnine u skladu sa odlukom Vlade o utvrđivanju programa rešavanja viška zaposlenih, kao i zaposleni kojima je radni odnos prestao njihovom voljom ili krivicom, zasnivaju radni odnos na određeno, u praksi često veoma kratko vreme (od dva do šest dana), a zatim u dogovoru sa poslodavcem, raskinu radni odnos po osnovu kojeg ostvaruju pravo na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti, na koju inače ne bi imali pravo. Predloženim izmenama i dopunama, sprečile bi se napred navedene zloupotrebe Zakona. Navedenom izmenom precizirano je da ova lica mogu ostvariti pravo na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti, tek ukoliko

ispune uslove iz člana 66. Zakona, odnosno ponovo budu u osiguranju najmanje 12 meseci neprekidno ili sa prekidima u poslednjih 18 meseci.

Članom 8. precizira se šta se smatra osnovicom za utvrđivanje visine novčane naknade za slučaj nezaposlenosti. U postojećoj zakonskoj odredbi nije dato određenje da li se radi o isplaćenju ili samo obračunatoj zaradi, što je omogućilo različito tumačenje šta se ima smatrati osnovicom za utvrđivanje visine novčane naknade. Predloženo rešenje precizira zakonsku odredbu polazeći od novčane naknade kao prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti, zbog čega bi osnovica za utvrđivanje visine novčane naknade trebalo da bude osnovica na koju je obračunat i plaćen doprinos za osiguranje za slučaj nezaposlenosti. Potrebno je da poslodavac isplaćuje zaradu koja je utvrđena ugovorom o radu i da ista predstavlja i osnovicu za uplatu doprinosa. U slučaju da zarada nije isplaćena, ili je isplaćena u nižem iznosu od iznosa na koji je obračunat doprinos, osnovica za utvrđivanje visine novčane naknade bila bi osnovica na koju je obračunat doprinos za obavezno osiguranje za slučaj nezaposlenosti i za koju je podneta pojedinačna poreska prijava nadležnom organu, u skladu sa zakonom. Istovremeno zaštićeni su osiguranici kojima nije isplaćena zarada i nije obračunat i prijavljen doprinos za osiguranje za slučaj nezaposlenosti, kojima će se novčana naknada utvrditi u minimalnom iznosu propisanom zakonom. Na ovaj način sprečile bi se zloupotrebe u praksi.

Članom 9. precizira se način obračuna novčane naknade za slučaj nezaposlenosti. Novčana naknada se isplaćuje za mesec koji prethodi mesecu u kome se isplata vrši, a postojeća zakonska odredba propisuje da ista ne može biti viša od 160% niti niža od 80% minimalne zarade utvrđene u skladu sa propisima o radu za mesec u kojem se vrši isplata novčane naknade, što ostavlja mogućnost za različito tumačenje. Nacionalna služba je do sada za obračun novčane naknade koristila prosečan broj časova za svaki mesec, ali je to često bio osnov za sudske sporove. Predloženim rešenjem bi se otklonila mogućnost različitog tumačenja prilikom obračuna i isplate novčane naknade, odnosno precizirano je da se novčana naknada određuje na osnovu minimalne cene rada, koja važi za mesec u kojem se vrši isplata novčane naknade, a na osnovu broja radnih časova za mesec za koji se vrši isplata novčane naknade.

Članom 10. dodaje se novi stav u članu 72. Zakona, kojom bi se sprečili problemi u praksi u vezi sa ostvarivanjem prava na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti u trajanju od 24 meseca do ispunjavanja prvog uslova za ostvarivanje prava na penziju u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju. Naime, navedenom izmenom uslov za ostvarivanje navedenog prava na novčanu naknadu utvrđivao bi se na osnovu odgovarajućeg pojedinačnog akta Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje. Ovim zakonskim rešenjem bi se sprečili uočeni problemi u praksi, jer u većem broju slučajeva podaci uneti u radnu knjižicu od strane poslodavaca i pored činjenice da se radi o javnoj ispravi, često nisu u saglasnosti sa podacima koji se nalaze u matičnoj evidenciji Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, a na osnovu kojih se ostvaruje pravo na penziju i pravo na novčanu naknadu u trajanju od 24 meseca.

Članom 11. izvršena je dopuna u članu 75. stav 1. tačka 3. Zakona, gde je prilikom odlučivanja o obustavi isplate novčane naknade za vreme za koje miruju prava po osnovu nezaposlenosti, kao jedan od razloga za obustavu isplate novčane naknade predviđen i pritvor.

Članom 12. predlaže se dopuna Zakona, s obzirom da postojeće zakonsko rešenje ne daje mogućnost Nacionalnoj službi da izvrši naplatu potraživanja na ime neosnovano isplaćenog iznosa novčane naknade, shodno odredbama Zakona o izvršenju i obezbeđenju. Predloženom dopunom Nacionalna služba stiče mogućnost da potraživanje naplati posredstvom suda, u postupku izvršenja na osnovu

pravosnažne odluke donete u upravnom postupku, koja ima snagu izvršne isprave, bez vođenja parničnog postupka. Pored navedenog Nacionalna služba će imati i pravni osnov da od Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje potražuje obračunate i uplaćene iznose doprinosa za ova lica.

Članom 13. menja se član 83. Zakona gde se posle tačke 3. dodaje tačka 4. koja glasi: „licu privremeno sprečenom za rad, saglasno drugim opravdanim razlozima u skladu sa opštim aktom Nacionalne službe”. Navedenom izmenom daje se mogućnost detaljnijeg uređenja vođenja posebne evidencije nezaposlenih lica, imajući u vidu da se prilikom obavljanja poslova posredovanja, pored slučajeva utvrđenih propisima o zdravstvenom osiguranju, u praksi često javljaju i drugi opravdani slučajevi kada su nezaposlena lica privremeno sprečena za rad (npr. briga o članu porodice). Iz navedenih razloga potrebno je omogućiti detaljnije uređenje načina vođenja posebne evidencije opštim aktom Nacionalne službe. Cilj ovog člana jeste da se pojača rad savetnika u Nacionalnoj službi za zapošljavanje sa nezaposlenima koji aktivno traže posao, te da sa njima rade intenzivnije na proceni zapošljivosti i pravljenju individualnog plana zapošljavanja, u cilju boljeg motivisanja za uključivanje u mere i prihvatanje posla.

Članom 14. vrši se usklađivanje sa Zakonom o zapošljavanju stranaca („Službeni glasnik RS”, broj 128/14) i Pravilnikom o dozvolama za rad („Službeni glasnik RS”, broj 136/14).

Članom 15. menja se član 92. stav 3. Zakona, s obzirom da je Zakonom o Centralnom registru obaveznog socijalnog osiguranja („Službeni glasnik RS”, br. 30/10 i 44/14), propisano da se u Jedinstvenu bazu Centralnog registra unose podaci o osiguraniku, osiguranju i obvezniku plaćanja doprinosa, a Nacionalna služba za zapošljavanje, kao organizacija obaveznog socijalnog osiguranja jedan je od korisnika podataka unetih u Centralni registar, odnosno iz istog preuzima podatke o obveznicima uplate doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti.

Članom 16. dodaje se novi član 98a kojim se detaljnije uređuju obaveze i odgovornosti nosioca poslova zapošljavanja u postupku posredovanja za zapošljavanje u inostranstvu. Naime, nosioci poslova zapošljavanja prilikom posredovanja u zapošljavanju su u obavezi da postupaju u skladu sa načelom besplatnosti, odnosno svoje usluge mogu da naplaćuju od poslodavca, a ne od lica kome posreduju u zapošljavanju. Dalje, Predlogom zakona je propisano da agencije dostavljaju ministarstvu obaveštenje o licima koja se zapošljavaju u inostranstvu, njihovom broju i strukturi i druge podatke u vezi sa zapošljavanjem u inostranstvu pre odlaska na rad u inostranstvo. Nosioci poslova zapošljavanja, u obavezi su da u postupku posredovanja u zapošljavanju u inostranstvu obezbede zaštitu lica koja se zapošljavaju u inostranstvu, a koja podrazumeva najmanje jednak tretman po osnovu rada sa državljanima države zaposlenja. Međutim, i pored navedene obaveze, u praksi su uočene nepravilnosti u radu pre svega agencija za zapošljavanje, u postupku posredovanja u zapošljavanju u inostranstvu, koje se ogledaju u nedovoljnoj informisanosti o mogućnostima i uslovima za zapošljavanje, uslovima rada i života u inostranstvu, pravima i obavezama na radu, oblicima i načinu zaštite u skladu sa ugovorom o radu, kao i pravima po povratku sa rada iz inostranstva. Takođe, nepravilnosti se ogledaju i u ne ispunjavanju obaveze agencija u vezi sa obezbeđivanjem potrebnih radnih dozvola i druge neophodne dokumentacije za zapošljavanje u inostranstvu, troškova prevoza i dr. Napominjemo da i uporedno zakonodavstvo drugih zemalja (npr. Hrvatska i dr.) sadrži odredbe o odgovornosti agencija za zapošljavanje. Pored toga, Zakonom o potvrđivanju Konvencije Međunarodne organizacije rada broj 181 o privatnim agencijama za zapošljavanje („Službeni glasnik RS – Međunarodni ugovori”, broj 2/13), propisana je zaštita radnika kojima agencija za zapošljavanje posreduje za zapošljavanje u inostranstvu,

kao i da se zakonom i propisima predvide odgovarajuće kazne za agencije za zapošljavanje koje se bave protivpravnim radnjama i zloupotrebom.

Članom 17. propisuje se prekršaj agenciji za zapošljavanje koja obavlja poslove zapošljavanja u inostranstvu suprotno članu 98a stav 2.

Članom 18. uređen je prelazni režim, i to tako da lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarila prava u skladu sa propisima i opštim aktima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, ostvaruju prava u obimu i na način utvrđen tim propisima i opštim aktima. Postupci započeti pre stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti („Službeni glasnik RS”, br. 36/09 i 88/10).

Članom 19. predviđena je obaveza Nacionalne službe za zapošljavanje da način rada i opšta akta uskladi sa odredbama ovog zakona u roku od tri meseca od dana njegovog stupanja na snagu.

Članom 20. uređuje se stupanje na snagu zakona u roku od osam dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. Procena finansijskih sredstava

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva, imajući u vidu da se sredstva za sprovođenje mera aktivne politike zapošljavanja obezbeđuju na godišnjem nivou, a da se ostvarivanje prava na pojedine mere omogućava u okviru obezbeđenih sredstava.

Takođe, za obračun i isplatu novčane naknade za slučaj nezaposlenosti dodatna sredstva nisu potrebna, odnosno obezbeđena su sredstva Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2015. godinu („Službeni glasnik PC”, broj 142/14).

Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2015. godine u članu 7, Razdeo 28 – Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Program 0801 – Zapošljavanje i uređenje sistema rada i radno pravnih odnosa, Funkcija 412 – Opšti poslovi po pitanju rada, Programska aktivnost/Projekat 0002 – Aktivna politika zapošljavanja, Ekonomska klasifikacija 464 – Dotacije organizacijama obaveznog socijalnog osiguranja, utvrđen je iznos od 2.800.000.000,00 dinara za transfer Nacionalnoj službi za zapošljavanje za finansiranje programa i mera aktivne politike zapošljavanja. Finansijskim planom za 2015. godinu, sa projekcijama za 2016. i 2017. godinu, za finansiranje programa i mera aktivne politike zapošljavanja planirana su sredstva u iznosu od po 2.800.000.000,00 dinara.

V. Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Donošenje ovog zakona se predlaže, u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12 – zvanično prečišćen tekst), po hitnom postupku, kako bi se sprečile štetne posledice po rad organa i organizacija, budžet Republike Srbije u vezi sa ostvarivanjem prava na novčanu naknadu od strane više hiljada korisnika, kao i bolja zaštita građana Republike Srbije pri odlasku na rad u inostranstvo.

VI. Pregled odredaba zakona koje se menjaju, odnosno dopunjuju

Član 12.

~~Upravni odbor upravlja radom Nacionalne službe.~~

~~Upravni odbor Nacionalne službe ima 9 članova.~~

~~Članove upravnog odbora i među njima predsednika imenuje i razrešava Vlada, i to:~~

~~1. četiri člana na predlog ministra nadležnog za poslove zapošljavanja, od kojih su najmanje dva iz sastava ministarstva nadležnog za poslove zapošljavanja (u daljem tekstu: Ministarstvo);~~

~~2. četiri člana na predlog Socijalno-ekonomskog saveta za Republiku Srbiju, od kojih dva predstavnika sindikata i dva predstavnika poslodavaca.~~

~~Direktor Nacionalne službe je po funkciji član upravnog odbora.~~

~~Članovi upravnog odbora imenuju se na period od četiri godine.~~

~~Upravni odbor odlučuje većinom glasova ukupnog broja svojih članova.~~

~~Način rada, ovlašćenja i odgovornosti članova Upravnog odbora, kao i druga pitanja od značaja za rad Upravnog odbora, uređuju se statutom Nacionalne službe.~~

~~UPRAVNI ODBOR UPRAVLJA RADOM NACIONALNE SLUŽBE.~~

~~UPRAVNI ODBOR NACIONALNE SLUŽBE IMA SEDAM ČLANOVA.~~

~~PREDSEDNIKA I ČLANOVE UPRAVNOG ODBORA IMENUJE I RAZREŠAVA VLADA, I TO:~~

~~1. ČETIRI ČLANA, UKLJUČUJUĆI I PREDSEDNIKA, NA PREDLOG MINISTRA NADLEŽNOG ZA POSLOVE ZAPOS LJAVANJA;~~

~~2. TRI ČLANA NA PREDLOG SOCIJALNO – EKONOMSKOG SAVETA ZA REPUBLIKU SRBIJU.~~

~~ČLANOVI UPRAVNOG ODBORA, UKLJUČUJUĆI I PREDSEDNIKA UPRAVNOG ODBORA, IMENUJU SE NA PERIOD OD ČETIRI GODINE.~~

~~UPRAVNI ODBOR ODLUČUJE VEĆINOM GLASOVA UKUPNOG BROJA SVOJIH ČLANOVA.~~

~~NAČIN RADA, OVLAŠĆENJA I ODGOVORNOSTI ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA, KAO I DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA ZA RAD UPRAVNOG ODBORA, UREĐUJU SE STATUTOM NACIONALNE SLUŽBE.~~

Član 18.

Poslove utvrđene zakonom, statutom i drugim opštim aktima Nacionalne službe, obavljaju zaposleni u Nacionalnoj službi.

Lica koja obavljaju poslove zapošljavanja u Nacionalnoj službi moraju imati položen ispit za rad u zapošljavanju.

NACIONALNA SLUŽBA JE DUŽNA DA OBEZBEDI I ORGANIZUJE PROGRAM UVOĐENJA U POSAO ZAPOSLENOG I STRUČNO USAVRŠAVANJE I OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH, KAO I PROVERU STRUČNE OSPOSOBLJENOSTI ZAPOSLENIH.

NACIONALNA SLUŽBA OPŠTIM AKTOM BLIŽE UREĐUJE POSTUPAK, SADRŽAJ I PROGRAM STRUČNOG USAVRŠAVANJA I OSPOSOBLJAVANJA ZAPOSLENIH I UVOĐENJA U POSAO ZAPOSLENOG.

Član 43.

Mere aktivne politike zapošljavanja su aktivnosti usmerene ka unapređenju zaposlenosti, i to:

1. u posredovanju u zapošljavanju lica koja traže zaposlenje;
2. u profesionalnoj orijentaciji i savetovanju o planiranju karijere;
3. subvencije za zapošljavanje;
4. podrška samozapošljavanju;
5. dodatno obrazovanje i obuka;
6. podsticaji za korisnike novčane naknade;
7. javni radovi;
8. druge mere usmerene ka zapošljavanju lica koja traže zaposlenje.

DRUGE MERE AKTIVNE POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA USMERENE KA ZAPOŠLJAVANJU LICA IZ STAVA 1. TAČKA 8. OVOG ČLANA MOGU SE KREIRATI NA GODIŠNJEM NIVOU AKCIONIM PLANOM, U ZAVISNOSTI OD POTREBA TRŽIŠTA RADA.

~~Nacionalna služba opštim aktom bliže uređuje kriterijume i način sprovođenja mera aktivne politike zapošljavanja.~~

NACIONALNA SLUŽBA OPŠTIM AKTOM BLIŽE UREĐUJE KRITERIJUME, NAČIN I DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA ZA SPROVOĐENJE MERA AKTIVNE POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA.

Član 44.

Posredovanjem u zapošljavanju, u smislu ovog zakona, smatraju se poslovi povezivanja lica koje traži zaposlenje sa poslodavcem radi zasnivanja radnog odnosa ili drugog radnog angažovanja.

Poslovi posredovanja u zapošljavanju obuhvataju:

1. povezivanje ponude i tražnje na tržištu rada;
2. preliminarnu selekciju lica koja traže zaposlenje, uzimajući u obzir uslove za rad na određenom poslu kod poslodavca, kao i vrstu i nivo obrazovanja, zanimanje, znanja i veštine i radno iskustvo lica koje traži zaposlenje;
3. savetovanje usmereno na izbor odgovarajućih poslova i tehnike aktivnog traženja posla;
4. utvrđivanje individualnog plana zapošljavanja sa nezaposlenim;
5. upućivanje lica koje traži zaposlenje poslodavcu radi izbora za zasnivanje radnog odnosa ili drugog radnog angažovanja.

U postupku posredovanja u zapošljavanju nezaposleno lice ima prednost nad licem koje traži promenu zaposlenja.

Nezaposleni koji ostvaruje pravo na ~~materijalno obezbeđenje~~ NOVČANU SOCIJALNU POMOĆ u skladu sa zakonom, ima pravo na naknadu troškova slanja prijave za zaposlenje, kao i troškova javnog prevoza radi razgovora o zapošljavanju sa poslodavcem.

Član 53.

Nezaposleni je dužan da prihvati odgovarajuće dodatno obrazovanje i obuku na koju ga Nacionalna služba uputi u cilju zapošljavanja ili povećanja mogućnosti za zapošljavanje, u skladu sa individualnim planom zapošljavanja.

Ugovorom zaključenim između Nacionalne službe i nezaposlenog utvrđuju se prava i obaveze nezaposlenog upućenog na dodatno obrazovanje i obuku.

Nezaposleni koga je Nacionalna služba uputila na dodatno obrazovanje i obuku ima pravo na obavezne udžbenike i troškove prevoza, KAO I PRAVO NA NOVČANU POMOĆ U ZAVISNOSTI OD MERE, NA NAČIN I u visini utvrđenoj OPŠTIM AKTOM NACIONALNE SLUŽBE I ugovorom iz stava 2. ovog člana.

Lica koja završe dodatno obrazovanje i obuku dobijaju ispravu o osposobljenosti za obavljanje poslova za koje su obučeni.

Član 58.

Javne radove sprovodi poslodavac izvođač javnog rada, koga određuje Nacionalna služba, na osnovu javnog konkursa.

~~Poslodavac koji sprovodi javne radove zaključuje sa nezaposlenim ugovor o radu na određeno vreme.~~

Nacionalna služba na javne radove prvenstveno uključuje teže zapošljivog nezaposlenog i nezaposlenog u stanju socijalne potrebe.

Član 67.

Nezaposleni ima pravo na novčanu naknadu u slučaju prestanka radnog odnosa ili prestanka obaveznog osiguranja, po osnovu:

1. prestanka radnog odnosa otkazom od strane poslodavca, u skladu sa propisima o radu, i to:

1) ako usled tehnoloških, ekonomskih ili organizacionih promena prestane potreba za obavljanjem određenog posla ili dođe do smanjenja obima posla, u skladu sa zakonom, osim lica koja su se, u skladu sa odlukom Vlade o utvrđivanju programa rešavanja viška zaposlenih ~~u procesu racionalizacije, restrukturiranja i pripreme za privatizaciju,~~ svojevolljno opredelila za novčanu naknadu ili posebnu novčanu naknadu – u većem iznosu od visine otpremnine utvrđene Zakonom o radu,

2) ako zaposleni ne ostvaruje rezultate rada, odnosno nema potrebna znanja i sposobnosti za obavljanje poslova na kojima radi;

2. prestanka radnog odnosa na određeno vreme, privremenih i povremenih poslova, probnog rada;

3. prestanka funkcije izabраниh, imenovanih i postavljenih lica, ukoliko nije ostvareno pravo na mirovanje radnog odnosa ili naknadu plate, u skladu sa zakonom;

4. prenosa osnivačkih prava vlasnika, odnosno člana privrednog društva;

5. otvaranja stečaja, pokretanja likvidacionog postupka i u drugim slučajevima prestanka rada poslodavca, u skladu sa zakonom;

6. premeštaja bračnog druga, u skladu sa posebnim propisima;

7. prestanka radnog odnosa u inostranstvu, u skladu sa zakonom, odnosno međunarodnim sporazumom.

NEZAPOSLENI KOME JE RADNI ODNOS, ODNOSNO OSIGURANJE PRESTALO NJEGOVI VOLJOM ILI KRIVICOM, ODNOSNO AKO JE RADNI

ODNOS PRESTAO SVOJEVOLJNIM OPREDELJIVANJEM ZA OTPREMNIKU, NOVČANU NAKNADU ILI POSEBNU NOVČANU NAKNADU PO ODLUCI VLADE O UTVRĐIVANJU PROGRAMA REŠAVANJA VIŠKA ZAPOSLENIH, U VEĆEM IZNOSU OD VISINE OTPREMNIKE UTVRĐENE ZAKONOM O RADU, MOŽE OSTVARITI PRAVO NA NOVČANU NAKNADU AKO PONOVO ISPUNI USLOVE IZ ČLANA 66. OVOG ZAKONA.

Član 69.

~~Osnovica za utvrđivanje visine novčane naknade jeste prosečna zarada, odnosno plata ili naknada zarade nezaposlenog u skladu sa zakonom u poslednjih šest meseci koji prethode mesecu u kojem je prestao radni odnos, odnosno osiguranje.~~

OSNOVICA ZA UTVRĐIVANJE VISINE NOVČANE NAKNADE JESTE PROSEČNA ZARADA, ODNOSNO PLATA ILI NAKNADA ZARADE, ODNOSNO NAKNADA PLATE KOJA JE NEZAPOSLENOM ISPLAĆENA U SKLADU SA ZAKONOM U POSLEDNJIH 12 MESECI KOJI PRETHODE MESECU U KOJEM JE PRESTALO OSIGURANJE.

AKO ZARADA NIJE ISPLAĆENA ILI JE ISPLAĆENA U IZNOSU NIŽEM OD OSNOVICE NA KOJU JE OBRAČUNAT DOPRINOS, OSNOVICU ZA UTVRĐIVANJE VISINE NOVČANE NAKNADE ČINI OSNOVICA NA KOJU JE OBRAČUNAT DOPRINOS ZA OBAVEZNO OSIGURANJE ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI I ZA KOJU JE PODNETA POJEDINAČNA PORESKA PRIJAVA NADLEŽNOM ORGANU, U SKLADU SA ZAKONOM.

AKO NEZAPOSLENOM U PERIODU IZ STAVA 1. OVOG ČLANA NIJE OBRAČUNAT DOPRINOS ZA OBAVEZNO OSIGURANJE ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI I NIJE PODNETA POJEDINAČNA PORESKA PRIJAVA NADLEŽNOM ORGANU U SKLADU SA ZAKONOM, VISINA NOVČANE NAKNADE UTVRĐUJE SE U NAJNIŽEM IZNOSU, U SKLADU SA ZAKONOM.

Član 70.

Novčana naknada utvrđuje se u visini od 50% osnovice iz člana 69. ovog zakona.

Novčana naknada iz stava 1. ovog člana ne može biti viša od 160% niti niža od 80% minimalne zarade utvrđene u skladu sa propisima o radu za mesec u kojem se vrši isplata novčane naknade.

NOVČANA NAKNADA IZ STAVA 2. OVOG ČLANA ODREĐUJE SE NA OSNOVU MINIMALNE CENE RADA, UTVRĐENE U SKLADU SA PROPISIMA O RADU, ZA MESEC U KOJEM SE VRŠI ISPLATA – NA OSNOVU BROJA RADNIH ČASOVA ZA MESEC ZA KOJI SE VRŠI ISPLATA NOVČANE NAKNADE.

Član 72.

Novčana naknada isplaćuje se nezaposlenom:

1. tri meseca, ako ima staž osiguranja od jedne do pet godina;
2. šest meseci, ako ima staž osiguranja od pet do 15 godina;
3. devet meseci, ako ima staž osiguranja od 15 do 25 godina;
4. dvanaest meseci, ako ima staž osiguranja duži od 25 godina.

Godinom staža osiguranja, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se navršениh 12 meseci za koje je obveznik doprinosa bio obavezno osiguran.

Izuzetno, novčana naknada pripada nezaposlenom u trajanju od 24 meseca, ukoliko nezaposlenom do ispunjavanja prvog uslova za ostvarivanje prava na penziju, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju, nedostaje do dve godine.

ISPUNJENOST USLOVA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PENZIJU, PO OSNOVU STAŽA OSIGURANJA, NEZAPOSLENI DOKAZUJE POJEDINAČNIM AKTOM ORGANIZACIJE NADLEŽNE ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE.

Korisnik novčane naknade dužan je da se lično javlja Nacionalnoj službi radi obaveštavanja o mogućnostima i uslovima zaposlenja i posredovanja u zapošljavanju svakih 30 dana, u skladu sa individualnim planom zapošljavanja.

Član 75.

Isplata novčane naknade obustavlja se za vreme za koje miruju prava po osnovu nezaposlenosti, i to:

1. trajanja ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova;
2. odsluženja ili dosluženja vojnog roka;
3. izdržavanja kazne zatvora, TRAJANJA PRITVORA, izrečene mere bezbednosti, vaspitne ili zaštitne mere, u trajanju do šest meseci;
4. boravka u inostranstvu u slučaju kada je nezaposleni ili njegov bračni drug upućen na rad u inostranstvo u okviru međunarodno-tehničke ili prosvetno-kulturne saradnje u diplomatska, konzularna i druga predstavništva.

Po prestanku razloga iz stava 1. ovog člana, nezaposleni ostvaruje pravo na isplatu novčane naknade za preostalo vreme za koje je priznato pravo na novčanu naknadu ako se prijavi i podnese zahtev za ostvarivanje prava u roku od 30 dana.

ČLAN 80A

NEZAPOSLENI KOME JE IZVRŠENA ISPLATA NOVČANE NAKNADE NA KOJU NIJE IMAO PRAVO, DUŽAN JE DA NACIONALNOJ SLUŽBI VRATI PRIMLJENE IZNOSE.

PRAVOSNAŽNO, ODNOSNO KONAČNO REŠENJE NACIONALNE SLUŽBE KOJIM SE NEZAPOSLENI OBAVEZUJE DA VRATI PRIMLJENE IZNOSE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA JE IZVRŠNA ISPRAVA U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM JE UREĐEN POSTUPAK IZVRŠENJA I OBEZBEĐENJA.

NACIONALNA SLUŽBA IMA PRAVO NA POVRAT UPLAĆENOG DOPRINOSA ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO I ZDRAVSTVENO OSIGURANJE, U SKLADU SA ZAKONOM.

Član 83.

Nacionalna služba vodi posebne evidencije o:

1. strancu i licu bez državljanstva;
2. licu kome miruju prava po osnovu nezaposlenosti;
3. licu privremeno sprečenom za rad, u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;

4. LICU PRIVREMENO SPREČENOM ZA RAD, SAGLASNO DRUGIM OPRAVDANIM RAZLOZIMA U SKLADU SA OPŠTIM AKTOM NACIONALNE SLUŽBE.

Član 85.

Lice koje traži zaposlenje se lično prijavljuje Nacionalnoj službi prema prebivalištu ili prema mestu rada ili prestanka radnog odnosa, ako u tom mestu ima boravište.

Strani državljanin ili lice bez državljanstva može da se prijavi kao nezaposleni ako ima odobrenje za stalni ili privremeni boravak i ~~važeću radnu dozvolu~~.

Član 92.

Evidencija o obveznicima doprinosa za slučaj nezaposlenosti sadrži podatke o:

1. obvezniku doprinosa za slučaj nezaposlenosti;
2. osiguranju zaposlenog;
3. prestanku osiguranja zaposlenog.

Evidencija o obveznicima doprinosa za slučaj nezaposlenosti vodi se na osnovu prijave obveznika doprinosa, odnosno poslodavca ili drugog isplatioca prihoda.

~~Evidencija o obveznicima doprinosa za slučaj nezaposlenosti se vodi prema mestu obveznika doprinosa, sedištu poslodavca, odnosno poslovne jedinice poslodavca u kojoj zaposleni obavlja posao.~~

PODACI IZ STAVA 1. OVOG ČLANA PREUZIMAJU SE IZ JEDINSTVENE BAZE CENTRALNOG REGISTRA OBAVEZNOG SOCIJALNOG OSIGURANJA.

ČLAN 98A

AGENCIJA U POSTUPKU POSREDOVANJA ZA ZAPOŠLJAVANJE U INOSTRANSTVU SNOSI ODGOVORNOST PREMA LICIMA KOJA SE ZAPOŠLJAVAJU U INOSTRANSTVU ZA ZAKONITOST NJIHOVOG ZAPOŠLJAVANJA I ZA USLOVE RADA KOJI MORAJU ODGOVARATI ZAKONODAVSTVU ZEMLJE U KOJOJ POSREDUJU.

AGENCIJA JE ODGOVORNA PREMA LICIMA KOJIMA JE POSREDOVALA ZA ZAPOŠLJAVANJE U INOSTRANSTVU U SLUČAJEVIMA KADA DOĐE DO NJIHOVOG PREVREMENOG POVRATKA IZ ZEMLJE U KOJU SU UPUĆENA NA RAD, BEZ VOLJE I KRIVICE LICA, KAO I ZA NASTALU ŠTETU KOJU LICA PRETRPE, A KOJA JE UZROKOVANA POGREŠNIM INFORMACIJAMA O BITNIM ELEMENTIMA USLOVA ŽIVOTA I RADA U ZEMLJI U KOJU SU LICA UPUĆENA NA RAD.”

Član 103.

Novčanom kaznom od 200.000,00 do 600.000,00 dinara kazniće se za prekršaj agencija za zapošljavanje – pravno lice, ako:

1. poslove zapošljavanja za koje je dobila dozvolu obavlja suprotno odredbama ovog zakona (član 6);
2. obavlja poslove zapošljavanja za koje nije dobila dozvolu (član 20. stav 1);

3. obavlja poslove zapošljavanja maloletnih lica, poslove zapošljavanja na poslovima sa povećanim rizikom ili posreduje za vreme štrajka (član 20. st. 2. i 3);

4. poslove zapošljavanja obavlja lice koje nije stručno osposobljeno (član 21. stav 3);

5. poslove zapošljavanja obavlja lice koje ne ispunjava uslove predviđene članom 22. ovog zakona;

6. OBAVLJA POSLOVE POSREDOVANJA ZA ZAPOŠLJAVANJE U INOSTRANSTVU SUPROTNO ČLANU 98A STAV 2.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 dinara.

Novčanom kaznom od 50.000,00 do 400.000,00 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana i agencija za zapošljavanje – preduzetnik.

ČLAN 18.

LICA KOJA SU DO DANA STUPANJA NA SNAGU OVOG ZAKONA OSTVARILA PRAVA U SKLADU SA PROPISIMA I OPŠTIM AKTIMA KOJI SU BILI NA SNAZI DO DANA STUPANJA NA SNAGU OVOG ZAKONA, OSTVARUJU PRAVA U OBIMU I NA NAČIN UTVRĐEN TIM PROPISIMA I OPŠTIM AKTIMA.

POSTUPCI ZAPOČETI PRE STUPANJA NA SNAGU OVOG ZAKONA OKONČAĆE SE PO ODREDBAMA ZAKONA O ZAPOŠLJAVANJU I OSIGURANJU ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI („SLUŽBENI GLASNIK RS”, BR. 36/09 I 88/10).

ČLAN 19.

NACIONALNA SLUŽBA USKLADIĆE OPŠTA AKTA SA OVIM ZAKONOM U ROKU OD TRI MESECA OD DANA NJEGOVOG STUPANJA NA SNAGU.

ČLAN 20.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”.

VII. Analiza efekata zakona

1) Koji su problemi koje zakon treba da reši?

Imajući u vidu nepovoljnu situaciju na tržištu rada u Republici Srbiji, kao i veliki broj nezaposlenih lica, a pre svega lica koja pripadaju različitim kategorijama teže zapošljivih lica, potrebno je omogućiti da se, Akcionim planom zapošljavanja koji Vlada donosi na godišnjem nivou, predlažu nove mere i programi u skladu sa potrebama lokalnog tržišta rada i na osnovu analize efekata prethodno sprovedenih mera. Na taj način predloženim izmenama se unapređuje proces kreiranja mera i programa aktivne politike zapošljavanja boljom analizom i korišćenjem postojećih podataka.

Dalje, u 2014. godini, na osnovu podataka Nacionalne službe za zapošljavanje za period januar – novembar 2014. godine isplaćena je novčana naknada, prosečno mesečno za 62.261 korisnika prava na novčanu naknadu za osiguranje za slučaj nezaposlenosti, od čega je 26.717 korisnika ostvarilo navedeno pravo po osnovu prestanka radnog odnosa zaposlenih koji su utvrđeni kao višak u privrednim društvima u postupku restrukturiranja i pripreme za privatizaciju.

Kako Zakon o privatizaciji („Službeni glasnik RS”, broj 83/14) predviđa okončanje postupka privatizacije do 31. decembra 2015. godine, u 2015. godini očekuje se značajan broj radnika za čijim radom će prestati potreba, a time još veći priliv korisnika novčane naknade. S obzirom na navedeno, Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2015. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 142/14) opredeljena su sredstva u iznosu od 16.000.000.000,00 dinara za rešavanje radnopravnog statusa viška zaposlenih. Sredstva za rešavanje viška zaposlenih iz budžeta isplaćuju se u skladu sa odlukom koju donosi Vlada.

Međutim, lica kojima je radni odnos prestao uz isplatu novčane naknade, odnosno otpremnine u skladu sa odlukom Vlade o utvrđivanju programa rešavanja viška zaposlenih, kao i zaposleni kojima je radni odnos prestao njihovom voljom ili krivicom, zasnivaju radni odnos na određeno, u praksi često veoma kratko vreme (od 2 do 6 dana), a zatim u dogovoru sa poslodavcem, raskinu radni odnos po osnovu kojeg ostvaruju pravo na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti, na koju inače ne bi imali pravo.

Osim toga, iz razloga čestih sudskih sporova, potrebno je precizirati odredbe Zakona koje se odnose na način obračuna, kao i osnovicu za obračun novčane naknade.

Takođe, u odnosu na postojeći način regulisanja obaveza i odgovornosti agencije za zapošljavanje, potrebno je detaljnije precizirati obaveze i odgovornosti u smislu odgovornosti prema licima kojima su posredovale za zapošljavanje u inostranstvu, a naročito u slučajevima kada dođe do njihovog prevremenog povratka iz zemlje u koju su upućena na rad, kao i za nastalu štetu koju zaposleni pretrpi, a koja je uzrokovana pogrešnim informacijama o bitnim elementima uslova života i rada u zemlji u koju je lice upućeno na rad.

2) Koji su željeni ciljevi donošenja zakona?

Osnovni razlog za donošenje ovog zakona jeste detaljnije uređivanje pojedinih pitanja u cilju efikasnijeg sprovođenja propisa u praksi.

Predloženim izmenama i dopunama Zakona doprinosi se sprovođenju aktivnosti za reorganizaciju Nacionalne službe za zapošljavanje i redizajn aktivnih mera zapošljavanja, odnosno daje se mogućnost za kreiranje novih mera i programa u zavisnosti od potreba lokalnih tržišta rada. Naime, potrebno je da se mere, na osnovu rezultata analize o njihovim efektima, redovno menjaju, unapređuju i po potrebi uvode nove, a sve u cilju efikasnijeg i efektivnijeg korišćenja ograničenih sredstava koja se izdvajaju za mere aktivne politike zapošljavanja.

Dalje, u cilju racionalizacije, kao i mera štednje odnosno smanjenja troškova na svim nivoima, predloženo je smanjenje broja članova Upravnog odbora Nacionalne službe za zapošljavanje sa sadašnjih devet na sedam članova.

Pored toga, u cilju unapređenja rada Nacionalne službe za zapošljavanje i povećanja učinka savetnika predlažu se izmene koje treba da doprinesu uspostavljanju sistema kontinuiranog podizanja kapaciteta rada zaposlenih u Nacionalnoj službi za zapošljavanje, a radi podizanja kvaliteta usluge poslodavcima i nezaposlenim licima. Nacionalna služba će opštim aktom utvrditi oblike stručnog usavršavanja, prioritetne oblasti za stručno usavršavanje, programe i način organizovanja stalnog stručnog usavršavanja i dr.

Takođe, kako bi se sprečile česte zloupotrebe u praksi i izdvajanja iz budžeta Republike Srbije, potrebno je precizirati da lica kojima je radni odnos prestao u skladu sa odlukom Vlade o utvrđivanju programa rešavanja viška zaposlenih, ali i zaposleni kojima je radni odnos prestao njihovom voljom ili krivicom, mogu ostvariti pravo na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti, tek ukoliko ponovo ispune uslove iz člana 66. Zakona, odnosno ponovo budu u osiguranju najmanje 12 meseci neprekidno ili sa prekidima u poslednjih 18 meseci.

U cilju sprečavanja čestih sudskih sporova, potrebno je precizirati odredbe Zakona koje se odnose na način obračuna, kao i osnovicu za obračun novčane naknade.

Da bi se obezbedila veća zaštita građana Republike Srbije prilikom odlaska na rad u inostranstvo, naročito imajući u vidu da sve veći broj građana nalazi zaposlenje u inostranstvu preko agencija za zapošljavanje, potrebno je dodatno precizirati odredbe koje se odnose na zaštitu građana prilikom odlaska na rad u inostranstvo.

3) Da li su razmatrane mogućnosti za rešavanje problema bez donošenja zakona?

Predložene izmene odnose se na materiju koja se mora regulisati zakonom, tako da nije bilo moguće rešenje problema na drugi način.

4) Zašto je donošenje zakona najbolji način za rešavanje problema?

Donošenje ovog zakona se predlaže po hitnom postupku, kako bi se sprečile štetne posledice po rad organa i organizacija, budžet Republike Srbije u vezi sa ostvarivanjem prava na novčanu naknadu od strane više hiljada korisnika, kao i bolja zaštita građana Republike Srbije pri odlasku na rad u inostranstvo. Imajući u vidu da je osnovni razlog za donošenje ovog zakona detaljnije uređivanje pojedinih pitanja u cilju efikasnijeg sprovođenja propisa u praksi, zatim, da se predložene izmene odnose na materiju koja se mora regulisati zakonom, ali i hitnost u postupanju, proizilazi da druge regulatorne opcije, poput donošenja novog zakona, ili ne regulatorne opcije, poput informacionih kampanja, takođe nisu moguće.

5) Na koga i kako će najverovatnije uticati rešenja u zakonu?

Rešenja iz ovog zakona će pozitivno uticati na nezaposlena lica koja se uključuju u pojedine mere aktivne politike zapošljavanja. Očekivani efekat je da će više lica biti obuhvaćeno različitim merama aktivne politike zapošljavanja koje su bolje prilagođene potrebama tržišta rada.

Takođe, rešenja pozitivno utiču na kvalitet rada Nacionalne službe za zapošljavanje podizanjem kapaciteta zaposlenih.

Sa druge strane, u pogledu ostvarivanja prava na novčanu naknadu predložena rešenja utiču na broj korisnika novčane naknade. U 2014. godini, na osnovu podataka Nacionalne službe za zapošljavanje za period januar – novembar 2014. godine isplaćena je novčana naknada, prosečno mesečno za 62.261 korisnika prava na novčanu naknadu za osiguranje za slučaj nezaposlenosti, od čega je

26.717 korisnika ostvarilo navedeno pravo po osnovu prestanka radnog odnosa zaposlenih koji su utvrđeni kao višak u privrednim društvima u postupku restrukturiranja i pripreme za privatizaciju.

Imajući u vidu da Zakon o privatizaciji („Službeni glasnik RS”, broj 83/14) predviđa okončanje postupka privatizacije do 31. decembra 2015. godine, u 2015. godini očekuje se značajan broj radnika za čijim radom će prestati potreba, a time još veći priliv korisnika novčane naknade. S obzirom na navedeno Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2015. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 142/14) opredeljena su sredstva u iznosu od 16.000.000.000,00 dinara za rešavanje radnopravnog statusa viška zaposlenih. Sredstva za rešavanje viška zaposlenih iz budžeta isplaćuju se u skladu sa odlukom koju donosi Vlada. S tim u vezi, otklanjanje uočenih problema u praksi prilikom primene važećeg Zakona, u vezi sa ostvarivanjem prava na naknadu za slučaj nezaposlenosti, imaće pozitivne efekte i na budžet Republike Srbije.

Takođe, ovaj zakon će pozitivno uticati na bolju zaštitu građana Republike Srbije prilikom odlaska na rad u inostranstvo, kroz jačanje odgovornosti nosilaca poslova zapošljavanja prilikom posredovanja za zapošljavanje u inostranstvu.

6) Kakve troškove će primena zakona izazvati građanima i privredi, a naročito malim i srednjim preduzećima?

Primena ovog zakona neće stvoriti troškove ni građanima ni privredi, s obzirom da se ovim propisom ne uređuje nikakva nova finansijska obaveza privrednim subjektima i građanima, niti je potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva za sprovođenje ovog zakona.

Naprotiv, očekuje se da će izmene zakona imati pozitivne efekte na budžet Republike Srbije kroz rešavanje navedenih problema u praksi.

7) Da li su pozitivne posledice donošenja zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti?

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva, imajući u vidu da se sredstva za sprovođenje mera aktivne politike zapošljavanja obezbeđuju na godišnjem nivou, a da se ostvarivanje prava na pojedine mere omogućava u okviru obezbeđenih sredstava.

Takođe, za obračun i isplatu novčane naknade za slučaj nezaposlenosti dodatna sredstva nisu potrebna.

8) Da li se zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata i tržišna konkurencija?

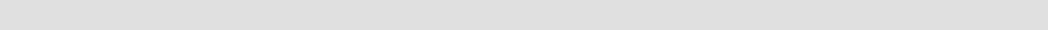
Predlog zakona nema direktnog uticaja na stvaranje novih ili zatvaranje postojećih privrednih subjekata i tržišnu konkurenciju.

9) Da li su sve zainteresovane strane imale prilike da se izjasne o zakonu?

Predviđa se usvajanje ovog zakona po hitnom postupku bez održavanja javne rasprave, ali obavljani su brojni direktni razgovori sa zainteresovanim licima. Nacrt zakona je u postupku utvrđivanja poslat na mišljenje svim relevantnim organima.

10) Koje će se mere tokom primene zakona preduzeti da bi se postiglo ono što se zakonom predviđa?

Nakon donošenja ovog zakona, izvršiće se obuka zaposlenih koji obavljaju poslove vezane za zakon u Nacionalnoj službi, a izvršiće se i izmene opštih akta Nacionalne službe.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PREDLOGA ZAKONA O IZMENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O ZAPOŠLJAVANJU I OSIGURANJU ZA SLUČAJ
NEZAPOSLENOSTI SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: VLADA

Obrađivač: Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti

Draft Law on Amendments and Additions to the Law on Employment and Unemployment Insurance

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa

Član 101. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, Saradnja u oblasti socijalne politike – usklađen

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenost sa njima

Naslov IX Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, zapošljavanje – usklađen

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima

Nema

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima

Nema

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost

Razlog delimične usklađenosti sastoji se u tome što pretežni deo materije koju uređuju propisi Evropske unije nije predmet regulisanja ovog propisa

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

Nema

5. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba konstatovati tu činjenicu. U ovom slučaju nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

Ne

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

Ne

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

S obzirom da nema sekundarnih izvora prava u materiji koju uređuje Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti, nisu izvršene konsultacije sa Evropskom komisijom.